

Sekcja wojskowo-dypl.

Nr. Rd. gu. 2442/II

ŚCIŚLE TAJNE

Trzymać pod zamknięciem

Otrzymują: Naczelne Dowództwo.....I

Szef SztabuI

Min. Spr. Zagr.I

Koncept.....I

Razem.....4

12 marca 1919 r.

Sprawozdanie Kwatery Attaches

Charles Rivet. Jeden z głównych współpracowników i kierowników Temps'a

Charles Rivet należy do radykalnej grupy w tem piśmie, które wogóle ma charakter liberalizmu w stylu angielskim, odpowiada nastrojem radykalnych kół francuzkich, jeśli chodzi o sprawy polityczne i jest bardziej oględny i konserwatywny w swej ideologii socjalnej. Charles Rivet reprezentuje najbardziej lewicowe nastroje Temps'a, co zresztą oczywiście jest dalekie od radykalizmu naszego typu i jest w dodatku ograniczone zasadniczym umiarkowaniem Temps'a.

Charles Rivet jest człowiekiem niezawodnie wybitnych zdolności, dużego temperamentu, śmiałego poglądu na świat Francuzem najprawdziwszym jako charakter i umysłowość i, pomimo zapewnień osobistych, stwierdzających jego rzekomy romantyzm uczuciowy, jest on bardzo pozytywnym i rzeczowym, świetnym analitykiem i obok tego człowiekiem specjalnie uzdolnionym do syntetycznych wniosków i śmiałych uogólnień. Powyższa charakterystyka robi wrażenie może nieco przesadzonej, stara się jednak być możliwie ścisłą, tembardziej, że raport niniejszy jest w bezpośrednim związku z raportem z dnia 12 marca Kwa. N. 2441-VI, ponieważ Charles Rivet jest, jeśli nie politycznym, to w każdym razie zasadniczym przeciwnikiem Claude Anet'a; ideologie ich są zupełnie rozbieżne.

Charles Rivet w sprawie polskiej zajmuje niedwuznaczne stanowisko, taksame jaki i pogląd jego na przyszłą Rosję

jest jasne, co zresztą jest konsekwencją pierwszego. We Francji są dwa kierunki myśli politycznej, które dziś zmagają się dosyć uporczywie w sferze zagadnień przyszłości Polski i Rosji. Oboz konserwatywny, na czele którego stoją tacy ludzie jak Clemenceau, Pichon a w prasie ostatnio Herve. Bienaimé i inni, oboz ten przeprowadza koncepcje odbudowy wielkiej i potężnej Rosji; w tym kierunku pracują także Rosjanie bawiący w Paryżu jak Izwolski, Maklakow i Kokowcew, ten ostatni obecnie jest w Szwajcarii. Oboz konserwatywny wierzy w trwałość i efektywność franko-rosyjskiego przymierza, nawet pomimo zawodów doby ostatniej, w ten sposób zamierza^{on} na przyszłość organizować walkę z możliwym wzmożeniem Niemiec.

Przeciwko temu obozowi występują radykalne koła francuskie, których przedstawicielem i rzecznikiem bardzo gorącym jest Charles Rivet. Ten ostatni kategorycznie zwalcza koncepcje swych przeciwników, wychodząc z dwóch przesłanek,

I) Wielka Rosja musi iść i rozwijać się w orbicie niemieckiego wpływu, bowiem wzmożenie Rosji w dzisiejszych warunkach jest możliwe nie kosztem Niemiec, a Polski, (to zresztą stoi w związku z dawną polityką Entente'y w Rosji, kiedy główne uderzenia broni rosyjskiej, za ogólną zgodą sprzymierzeńców były skierowane nie na Prusy a na Galicję i Wschodnią i Zachodnią.) a ta ostatnia, jako słaba i terytorjalnie niewielka, będzie zawsze punktem stycznym pomiędzy Rosją a Niemcami i, jako konsekwencja tego wzmożenie Rosji jest wzmożeniem Niemiec.

II) Polska, traktowana, jako wasalka Ententy, trzeba na to dobrze znać charakter naredey polski, nie potrafi ~~zachować~~ ~~stać się~~ ~~z tą ostatnią~~ dobrych stosunków, za trzy cztery lata, "la Pologne en aura assez et puis il est temps que vous cessiez d'être le dindon de la farse. Votre Comité National est là pour attendre les grandes idées

qui paraît il, ~~qui~~ doivent tomber des cimes ou se trouve Mr. Pichen, mais c'est que c'est un homme qui n'a point d'idées et qui connaît fort mal la Pologne, ils la connaissent tous d'après les cartes postales avec photographies des bords de la Vistule."

Rivet jest przekonany, że Pichen i Clemenceau ustąpią w chwili zakończenia Kongresu, ~~alla verser~~ *a może i wcześniej*

Odbudowa Rosji przy pomocy interwencji wojskowej jest niemożliwą. Ameryka sobie tego nie życzy z ideologicznych względów, Anglia bardziej pozytywna i szczerza niż Francja otwarcie uchyla się od tego, bo wie, że po pięciu latach wojny ani żołnierz angielski ani francuski do Rosji nie pójdzie i tylko we Francji, powiada Rivet, "wszyscy krzyczą: je pars je pars mais personne ne bouge, c'est comme dans la Vampouque (satyryczna parodia opery) Znam wprawdzie takich, co raptem w tej wojnie poczuli w sobie jakieś odgłosy dawnych koadetjerów i konkwistadorów i ponieważ w wojsku dobrze jedzą dobrze piją i są ubrani nie tracą ochoty dalej prowadzić życie awanturnicze, ale przecie to nie są elementy na których można budować poważną akcję."

"I dlatego dziś Polska powinna zapamiętać o swej dotychczasowej podrzędnej roli, Vous n'avez plus besoin de ramasser les mitres de la table de Versailles, ale powinniście przyjść i powiedzieć, że rozchodzi się nie o aneksję obcych i nie należących do Polski terytoriów a odwrotnie, że tylko, i wyłącznie my jesteśmy w stanie ucieczywistać to, co dla was obecnie jest niemożliwym, tylko my możemy zniszczyć Bolszewizm i obronić Europę od jego niebezpieczeństwa. Ale podejmieny się tego tylko w tym wypadku, jeżeli otrzymamy mocne zapewnienia i destytucyjne gwarancje przywrócenia nam naszych terytoriów oraz wszystkich uzyskania niezbędnych środków dla przeprowadzenia tej akcji. Takie są nasze warunki"

Pogląd powyższy może być usprawiedliwiony zarówno z polskiego i francuskiego punktu widzenia, bowiem tylko Polska potężna

może być deniasłą w swojej przyszłości i potrzebą Europy. Rivet zarzuca Misyi Francuskiej słabe poinformowanie w nastro-
jach i ugrupowaniach politycznych polskich i tendencyjność
w stosunku do tych ostatnich.

Pozatem mamy do zakomunikowania następujące szczegóły de-
tyczące Claude Anet.

Claude
Anet

Claude Anet nie jest Francuzem, a jest Szwajcarem naturalizo-
wanym we Francyi, zdaje się, dwa lata temu. Przed wojną był on
znanym antykwaryjuszem i posiadał sklep w Paryżu, którego ogło-
szenia ukazywały się codziennie w Paryżu. Wojna złapała Claude
Anet'a w Persyi z jakąś rosyjską księżną, gdzie kupował
"des casseroles persanes pour les vendre à 50000 fr. à Paris".
Z Persyi przedostał się do Rosyi i od owych czasów zaczął pisy-
wać do "Petit Parisien". Napisał książkę o Persyi, niewiel-
ki tomik o Rosyi, tytuł którego jest, zdaje się, "Avec l'armée
Russe" i "l'Art de battre les femmes".

W Warszawie obraca się w kręgach narodowo-demokratycznych
i, jeśli chodzi o politykę wewnętrzną w Polsce, jest z nimi w z-
godzie, ponieważ sam jest antydemokratą bezwzględny, je-
śli zaś chodzi o politykę polską zewnętrzną, to wobec swego
niezawodnego rusefilstwa, obawia się on imperjalizmu polskiego,
i wtenczas- "il trouve les gauches beaucoup plus raisonnables,
be przecież tamci aż pod Kijów posuwają swoje pretensye."
Wpływu i znaczenia wielkiego nie posiada (patrz raport z 12
marca 2441/VI Kwa) we Francyi.

MINISTERSTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANT GENERALNY
WARSZAWA

L. D. 506/9 dnia 14 / III 1919 r.

..... Cel. Wydział

SEKCJA WOJSKOWO-DIPL.

Sciśle takne.

12 marca 1919 r.

SPRAWOZDANIE KWATERY A TTA CHÉ.

CHARLE RIVET.

Jeden z głównych współpracowników i kierowników Temps'a Charle Rivet należy do radykalnej grupy w tem piśmie, który wogóle ma charakter liberalizmu w stylu angielskim, odpowiada nastrojom radykalnych kół francuskich, jeśli chodzi o sprawy polityczne i jest bardziej oględne & konserwatywne w swej ideologii socjalnej. Charle Rivet reprezentuje najbardziej lewicowe nastroje Temps'a, co zresztą oczywiście jest dalekie od radykalizmu naszego typu i jest w dodatku ograniczone zasadniczym umiarkowaniem Temps'a. Charle Rivet jest człowiekiem niezawodnie wybitnych zdolności, dużego temperamentu, śmiałego poglądu na świat, Francuzem najprawdziwszym jako charakter i umysłowość i, pomimo zapewnień osobistych, stwierdzających jego rzekomy romantyzm uczuciowy, jest on bardzo pozytywny i rzeczowy, świetnym analitykiem i obok tego człowiekiem, specjalnie uzdolnionym do syntetycznych wniosków i śmiałych uogólnień. Powyższa charakterystyka robi wrażenie może nieco przesadzonej, stara się jednak być możliwie ścisłą, tembardziej, że raport niniejszy jest w bezpośrednim związku z raportem z dnia 12 marca Kwa Nr. 2441 VI, ponieważ Charle Rivet jest, jeśli nie politycznym, to w każdym razie zasadniczym przeciwnikiem Claude Aneta, ideologie ich są zupełnie rozbieżne.

Charle Rivet w sprawie polskiej zajmuje nie dwuznaczne stanowisko, tak samo jak i pogląd jego na przyszłą Rosję jest jasne co zresztą jest konsekwencją pierwszego. We Francji są dwa kierunki myśli politycznej, które dziś zmagają się dosyć uparczywie w sferze zagadnień przyszłości Polski i Rosji. Obóz konserwatywny, na czele którego stoją tacy ludzie, jak Clemenceau, Pichon, a w prasie ostatnio Hervé, Biennaime i inni, obóz ten przeprowadza koncepcję odbudowy wielkiej i potężnej Rosji; w tym kierunku pracują także Rosjanie, bawiący w Paryżu, jak Izwolski, Maklakow i Kokowcew, ten ostatni obecnie jest w Szwajcarii. Obóz konserwatywny wierzy w trwałość i efektywność franko-rosyjskiego przymierza, nawet pomimo zawodów doby ostatniej, w ten sposób zamierza on na przyszłość organizować walkę z możliwym wzmożeniem Niemiec.

Przeciwko temu obozowi występują radykalne koła franc., których przedstawicielem i rzecznikiem bardzo gorącym jest Charle Rivet. Ten ostatni kategorycznie zwalcza koncepcje swych przeciwników, wychodząc z dwóch przesłanek.

I. Wielka Rosja musi iść i rozwijać się w orbicie niemieckich wpływów, bowiem wzmożenie Rosji w dzisiejszych warunkach jest możliwe nie kosztem Niemiec, a Polski, /to zresztą stoi w związku z dawną polityką ententy w Rosji, kiedy główne uderzenia broni rosyjskiej, za ogólną zgodą sprzymierzeńców były skierowane nie na Prusy, a na Galicję i wschodnią i zachodnią/, a ta ostatnia, jako sława i terytorjalnie nie wielka, będzie zawsze punktem stycznym pomiędzy Rosją, a Niemcami i, jako konsekwencja tego wzmożenie Rosji jest wzmożeniem Niemiec.

II. Polska, traktowana, jako wasalka ententy, trzeba na to dobrze znać charakter narodu Polski nie potrafi zachować z tą ostatnią dobrych stosunków. Za 3 - 4 lata, "la Pologne en aura assez ~~gagné~~ et puis il est temps que vous cessiez d'être le dindon de la farse. Votre Comité National est là pour attendre les grandes idées qui paraît il, doivent tomber des cimes où se trouve Mr. Pichon mais c'est que c'est un homme qui n'a point d'idées et qui connaît fort mal la Pologne, ils la connaissent tous d'après les cartes postales avec photographies des bords de la Vistule".

Rivet jest przekonany, że Pichon i Clemenceau ustąpią w chwili zakończenia Kongresu, a może i wcześniej.

Odbudowa Rosji przy pomocy interwencji wojskowej jest niemożliwą, Ameryka sobie tego nie życzy z ideologicznych względów, Anglia bardziej pozytywna i szczerza niż Francja otwarcie uchyla się

od tego, bo wie, że po 5 latach wojny ani żołnierz angielski, ani francuzki do Rosji nie pójdzie i tylko we Francji, powiada Rivert, "wszyscy krzyczą: je pars, je pars, mais personne ne bouge, c'est comme dans la Vampouque /satyryczna parodia opery/. Znam ~~wprowadzanie~~ takich, co raptem wojnie poczuli w sobie odgłosy dawnych kondotjerów i kanfista konkwistadorów i ponieważ w wojsku dobrze jedzą, dobrze piją i są ubrani nie tracą ochoty dalej prowadzić życie wwanturnicze, ale przecież to nie są elementa, na których można budować poważną akcję."

"I dlatego dziś Polska powinna zapomnieć o swej dotychczasowej podrzędnej roli, Vous n'avez plus besoin de ramasser les miettes de la table de Versailles, ale powinniście przyjść i powiedzieć, że rozchodzi się nie o aneksję obcych i nie należących do polskich terytorjów, a odwrotnie, że tylko, i wyłącznie my, jesteśmy w stanie urzeczywistnić to, ~~axaxxxx~~ co dla was obecnie jest niemożliwym, tylko my możemy zniszczyć bolszewizm i obronić Europę od jego niebezpieczeństwa. Ale podejmujemy się tego tylko w tym wypadku, jeżeli otrzymamy mocne zapewnienia i dostateczne gwarancje przywrócenia nam naszych terytorjów oraz uzyskania niezbędnych środków dla przeprowadzenia tej akcji. Takie są nasze warunki.

Pogląd powyższy może być usprawiedliwiony zarówno z polskiego i francuzkiego punktu widzenia, bowiem tylko Polska potężna może być doniosłą w swej przyszłości i potrzebną Europie. Rivet zarzuca Misji francuzkiej słabe poinformowanie w nastrojach i ugrupowaniach politycznych polskich i tendencyjność w stosunku do tych ostatnich.

Pozatem mamy do zakomunikowania następujące szczegóły, dotyczące Claude Anet:

C l a u d e A n e t :

Claude Anet nie jest Francuzem, a jest Szwajcarem, naturalizowanym we Francji, zdaje się, 2 lata temu. Przed wojną był on znanym antykwaryuszem i posiadał sklep w Paryżu, którego ogłoszenia ukazywały się dodzieln w Paryżu. Wojna złapała Claude Aneta w Persji z jakąś rosyjską księżną, gdzie kupował "des casseroles persanes pour les vendre à 50000 fr. à Paris". Z Persji przedostał się do Rosji i od owych czasów zaczął pisywać do Petit Parisien. Napisał książkę o Persji, nie wielki tomik o Rosji, tytuł którego jest, zdaje się, "Avec l'armée Russe" i "l'Art de battre les femmes".

W Warszawie obraca się w kołach narodow-demokratycznych i, jeśli chodzi o politykę wewnętrzną w Polsce, jest z nimi w zgodzie, ponieważ sam jest anti-demokratą bezwzględny, i jeśli zaś chodzi o politykę polską zewnętrzną, to wobec swego niezawodnego rusofilstwa, obawia się on imperjalizmu polskiego i wtenczas "il trouve les goches beaucoup plus raisonnables", bo przecież tamci aż pod Kijów posuwają swe pretensje.

Wpływu i znaczenia wielkiego nie posiada /patrz raport z 12 marca ~~2221XXX~~ 2441/VI kwa / we Francji.

Za zgodność odpisu: